

EDINOST

Glasilo Slovenskega političnega društva za Primorsko

sv edinstvo je moč

«EDINOST» izhaja 2 krat na teden vsako sredo in soboto o poludne. Cena za vse leto je 6 gld., za polu leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v trafikah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnice, reklamacije in inserate prejema Opravištvo, via Torrente, «Nova tiskarna».

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu «via Torrente» «Nuova Tipografia»; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznani in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Bratje Istrani!

Dne 29. t. m. imate voliti 2 poslanca v skupini kmečkih občin za državni zbor v Beču. Vsaka ptica v svoje gnezdo leti in samo ob sebi je razumljivo, da ona zastopnika morata biti moža Vaše krvi, Vašega jezika. Društvo «Edinost» je v tem obziru poizvedavalo ljudsko meuenje in Vam more na podlagi resničnih poizvedeb priporočati, da na dan volitve daste svoje glasove tem-le možem:

I. V volilnih okrajih: *Lošinj, Pazin in Volosko*:

Dr. DINKO VITEZIĆ, odvetnik v Krku.

II. V volilnih okrajih: *Koper, Poreč, Pulj*:

VEKOSLAV SPINČIĆ, c. k. profesor in šolski nadzornik v Kopru.

Dne 2. junija t. l. pa imajo voliti volilci vseh mest in trgov Istre za državni zbor enega državnega poslanca, za katerega Vam priporoča podpisano društvo:

Dr. FRANA MANDIĆ-A, zdravnika v Trstu.

Bratje volilci! Priporočenci so vsi značajni možje našega roda in jezika, vsi rojeni istrski Slovani, kateri bodo z vsemi svojimi močmi delali za dobro našega tlačenega naroda in terjali vsikdar in povsod njega zakonite pravice. — Udani svojemu cesarju in kralju, hočejo ti možje delati na to, da se uvede mir mej narode, kateri živé pod blagim okriljem Njeg. Veličanstva. Naši kandidati so prijatelji cesarske vlade v Beču, dočim se to o kandidatih italijanske stranke ne more reči, ker so dosedanjí italijanski poslanci — kateri tudi zdaj na novo kandidirajo — bili protivni dunajske cesarske vladi. Naši protivniki priporočajo kandidate, kateri obečajo, da se bodo borili za *italijanske interese, za italijansko narodnost in za italijansko kulturo*.

Naš narod ne more in ne sme glasovati za take možje. Nam treba naših ljudi, naših zastopnikov, kateri se bodo brigali za naše koristi. Pesnik Preradović poje: «Tudja majka ima svoje, nepoznaje jade tvoje, tudja ljubav ljubi svoga.»

Na dan volitve naj nikdo od Vas ne ostane doma, ker je uže skrajni čas, da pokažemo domačim in tujim protivnikom, da smo svoji v svojej hiši.

Istrani volilci! volite zgoraj omenjene možje, katere Vam priporočajo Vaši najiskrenejši prijatelji in predlaga

Politično društvo „Edinost“.

O kmetijskem prašanji.

(Dalje.)

Tega je bilo gotovo mnogo krivo ljudstvo samo; nekaj pa vladarji in postavodajalei, ker vlada imajoča iz svojih naselbin mnogo denarja, ni ljudstva z davki preobloževala, temveč pustila mu, da je tako rekoč lenobo paslo priredivši mu premnoge ubožnice, kder se je opoludne in na večer vdobivalo hrane. To so bili največ samostani, kojih je bilo tedaj po Španiji premnogo, ki so mej ubogo in neubogo ljudstvo delili jedi ter tako ne pomagali ubožcem, temveč jih vrgli v še večje ubožstvo. Tu se vidi, koliko dobrega in koliko škode lahko naredi miloščina, slabo ali dobro, in v pravej potrebi dana. Množil se je tedaj na tak način proletarijat in dežela je hiralala do zadnjega in to radi slabo urejenih postav in razvajanja ljudstva, temveč pa s povišanjem davkov, ker ko je tudi država sama obožala radi vednih vojni in je hotela vendar le novega denarja za druge vedno rastoče potrebe, morala je povišati davke.

Tedaj pa navadno nastanejo nemiri mej ljudstvom in vzlasti mej kmetstvom, ker dognana reč in izkušena je, da kmet v svetej jezi za lastne pravice, teptan in zatiran, napne svoje moči, dvigne glavo ali ne zastoni, temveč osveti se grozno, zapušča polja in vali se v mesta. To nam kažejo premnogi krvavi boji in upori mej kmetiskim ljudstvom, koji so bili premnogokrat krivi velikim vojniam, ki so se le z veliko silo zadušile. Do tega morda dandanes ne pridemo, ker je kmet bolj olikan, v tem ko je nekda

živini enako divjal, ker je bil brez vsakake olike.

Ali oddalili smo se nekoliko od predmeta; krenimo zopet na pot ter ozrimo se na drug zgodovinski faktum, koji se tudi ni vršil v malej dobi časa, temuč v dolgih stoletjih. Na Frankoskem tudi niso skrbeli mnogo za kmeta ter ga zatirali. Sully, minister Henrika IV., spoznal je, da treba pred vsem oživeti hirajoče poljedelstvo in se res tega lotil dobro znajoč, da se le sè zboljšanjem poljedelstva zboljšajo in pomnožé državni dohodki, kajti ako je agrikultura na pravih, trdih tleh ter ako se za to skrbi, opomore se tudi trgovini in polagoma vzdigne se tudi obrtnost, koje tri so glavna podstava državi. Ako te tri napredujo in cveté, živa dobro tudi ljudske mase in bogati se država.

Zadnje vidimo tudi v Franciji v času vladanja slavnega Ludovika XIV., moža, kakoršnih je malo imela Francoska. Pod njem so tudi njegovi ministri gledali v prvej vrsti, da zboljšajo agrarne, trgovinske in obrtnijske razmere s tem, da niso kmeta preveč z davki težili. Ljudstvu je dajal njegov finančni minister Colbert zaslužka in dela, pripravivši mu razne izvore bogatstva, obrtnija, trgovina in agrikultura se je razširila, on pa iztirjeval davek, ali ne prevelik, ampak tak, ali manjši nego poprej, ali iztirjeval ga je mnogo več zato, ker je Francija mnogo več producirala, nego poprej. Tako so se polnile državne blagajnice in ljudstvo ni trpelo, ampak bilo je na visokej stopinji blagostanja. O Colbertu se v resnici lahko reče: obogatil je ljudstvo in pri tem še napolnil državne blagajnice. In ta poli-

tika je gotovo prava in te se je držal tudi slavni kralj pruski Friderik II., koji je pri vsem bojevanju, ki ga je imel vse svoje življenje z raznimi državami, vendar le svojo malo deželo obogatel. Sležko na primer je povzdignol gledé poljedelstva na prvo stopinjo vseh evropskih držav, na kojej se še dandanes nahaja.

Žalosten nastopek zatiranja in preobloževanja z davki na kmeta stavlja se nam pred oči v francoskej prekuciji, kojej je tudi to eden uzrokov.

Ali pustimo to preiskovanje svetovne zgodovine, od koje smo naveli le nekoje slučaje, ki so nam na misel prišli, in pogledjmo v sedanjest, v kateroj je vendar, kakor smo uže rekli, mnogo gujilega, mnogo stvari, katerim bi se še dalo opomoči ter bi se vsaj nekoliko v okom prišlo krizi, katera nedvojbeno preti, namreč pogubi večjega števila kmetij. Hoteli smo poprej odgovoriti na prašanje: zakaj jo pa danes vendar živež tako cen?

Cena žita je sedaj v Trstu in drugod gotovo zelo nizka, to pa izhaja največ iz velicega uvaževanja inostranskih in v prvej vrsti amerikanskih žit, to dovažanje se godi uže na široko in poplavlja tako rekoč pridelek našega kmeta, kateremu je dovažanje tujega žita v veliko škodo, ker je sam tudi primoran lastni pridelek zelo v ceno prodajati. Žita pa družega vsi kmetje avstrijskih dežel ne pridelajo niti toliko, da bi zadostavalo potrebam iste dežele, razven same Ogorske, iz katere se vendar izvažuje žito v druge kraje. Očividna je torej potreba, da dohaja žito od zunaj in vzlasti iz Amerike in Rusije,

v kojih se ga mnogo več pridelava, nego ga prebivalstvo onih dežel porabi.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Cesar je 20 t. m. obiskal na Dunaji bivajočega srbskega kralja, potem pa je ta sprejel ministra zunanjih zadev, grofa Kalnoky-a.

Grofa Hohenwarta so ljubljanski volilci 19. t. m. proglasili z aklamacijo za državnozbornskega kandidata.

Dunajski občinski svet je sklenol obiskati ogrsko deželno razstavo v Budimpeštu. Vsled tega so prišli svetovalci 19. t. m. v Budimpešt in prišla jih je pozdravit na parnik, s katerim so se pripeljali, deputacija občinskega sveta ogorskega glavnega mesta z vrhovnim županom na čelu, kateri jih je pozdravil v madjarskem i nemškem jeziku ter izrekel veselje, da ima Budimpešt privikrat srečo, sprejeti občinske svetovalce sljajnega Dunaja kakor ljube goste. Dunajski župan Uhl je odgovoril: Mi smo prišli z veseljem deležit se mirovne svetčanosti, ki nam kaže v pisanih podobah v-pahe krepke v narodnej zavesti ponosne države. Oba župana sta si potem podala roke ter se objela. Drugi dan so napravili banket. Budimpeštanski vrhovni župan Rath je nazdravil cesarju, cesarici, prestolnikom in vsej cesarskej hiši, župan Kamerma-yer paglavnemu in prestolnemu mestu Dunaju; dunajski župan Uhl je napil Budimpeštu i njegovemu prebivalstvu, njegov namestnik dr. Prix pa viteškemu ogorskemu narodu.

V ogorskej poslanskej zbornici se je 21. t. m. prečitalo kraljevo pismo, s katerim se izreka, da je prvo zasedanje državnega zbora zaključeno, in se državni zbor sklicuje na 25. septembra.

Vnanje dežele.

V Rimu je minister zunanjih zadev Mancini, 20. t. m. odprl mejnarodno zdravstveno konferenco ter pozdravil poslanca v kraljeven imenu. Konferenci za načelnika je bil imenovan italijanski poslanec Cadorna, ker se je Mancini zaradi preobličnih opravil načelniku odpovedal. Konferenca je sprejela pravilni red dunajske konference od leta 1874.

Brunšviško prestolno nastopstvo je zopet na dnevnem redu; pruska vlada je predlagala zveznemu svetu, naj zvezne vlade izreko svoje prepričanje, da bi vlada kumberlandskega vojvode v Brunšvigu ne bila v soglasi z mirom in varnostjo države, ker je Kumberlandski vojvoda še vedno v vojni s Prusijo. — Da bi Kumberlandski vojvoda bil Prusiji in državnemu miru nevaren, tega pač noben človek ne more verovati; pruska vlada hoče Brunšvig Prusiji priključiti, v tem grmu zajec tiči.

O angliško-ruskem razporu imamo te le vesti: »Standard« poroča 19. t. m., da dogovori provzročajo neprijetnosti, zaradi Zulifikara se ni mogoče pogoditi; emir zahteva, naj se združi z Afganistanom, ruske vojaške oblasti pa želijo, naj ostane v ruskih rokah. Čuje se tudi, da ruska vlada zahteva, da se ustanovi rusko poslanstvo v Kabul, ker se nahajajo angleški častniki v Heratu. Prav ta častnik poroča 21. t. m. da se ruska vlada upira utrjenju Herata in afganske meje, od druge strani pa se ta vest prokljuje. Dalje se poroča, da je perziška vlada Rusiji dovolila prehod ruskih vojakov skoz deželo Korasan v Merv.

Grški državni zbor se je 21. t. m. odprl; prestolni govor naglašal prijateljske razmere do vseh vlad in potrebo miru za Grško, kakor tudi ohranitev sedanjih držav in njenih mej na Jutrovem.

Sudan naglo zapuša angleška vojska, mej tem, ko Italija konje tja pošilja. Wolseley je 19. t. m. z svojim stabom zapustil Suakin in izročil poveljstvo generalu Greaves. Ta general je tudi napravil načrt za brambo Suakima, ker bo za brambo treba toliko bolj skrbeti, ker tam ostane le majhna angleška posadka. Nekoliko angleških vojakov, zapustivših Sudan, ostane v Kahiri, nekoliko pa v Aleksandriji, ker so v Egiptu nastale take razmere, da je treba pomnožiti angleško vojsko, in »Times« pravi: razmere v Egiptu so take, da je treba previdnosti in da je bojazen opravičena. — »Politische Correspondenz« pa je 21. t. m. prinesla iz Kahire vest, po kateri je tam počil glas, da so Mahdijevi vojaki zasedli Dongolo.

DOPISI.

V Tržaški okolici. 19. maja. — Uže lansko leto je neki dopisnik izrazil željo v listu »Edinosti«, da bi se opustili

PODLISTEK.

Vstajenje v prirodi.

»Pogledi nad sabo jasne višave,
Pogledi solnce nebeskega plam,
Pogledi bratja dreves i planjav!
Ali ni vse veselo pomladni znam?»
Fr. Levstik.

Globoko, globoko, ko bi zdaj le mogel prodrati v zemljo, do njenega srca, za one kulise, kjer se pripravljajo pomladno probujenje, koje se vsako leto ponavlja, in ki je našim srcem tako drago! Nekaj globoko to mora biti, blizu one bajne reka tekočega zlata, ki boje vre v drobni mater naše. Tam, v gork-j bližini onega vrelca mora biti neka jako lepa, prekrasna podzemna votlina. Tisoč kapnikov in stakliti demantov blesti od stropa, nam mehkejši mah pokriva trda, granitna tla, in stene so prerite in prepletene, kot bela nedolžne devojke ročica, z modrimi žilicami. V njej sedi duša zemlja ter zapoveduje po vrsti tem nebrojnim polkom cvetk in popkov, ki se v meglenih oblakih pred njo umikajo.

Zdaj je pokimala veličanstveno vonjavemu prilikavčku, skrcenemu pohlevno ondi na strani, in ta se uže zgublja kot vijolična meglica v onih žilicah, polagoma se dviguje ter prerije ta ogromni oblak in za nekoliko dni kljuje tiho na onih krajih, kjer je še nedavno ležal mrzli, žalostni sneg. Cvete se tako skromno, skriti pod listjem, vpenjajo, kakor bi se ne mogli prazniti dnevnjej svetlobi in bi hrepeneli nazaj v ono tiho zakotje tam

semniti ali takozvane šagre, kjer se več godi pohujšanja od nedolžnega veselja. Zdaj ko ima vsaka vas v okolici svoj pevski zbor, veliko več bi pristojale narodne veselice s plesom, nego te šagre, na katerih je več lašk-ga kvakanja od nedolžnega veselja, in še solote naj bi divjale po onih brlogih v Riborgi in te po našej dišnej okolici, kjer marsikateri naš h mladeničev pohujšajo; ni li bilo lepše in častnejše zadnjo nedeljo pri Aurori, nego pri Revolteli; še celo manj škodi, ki so se mimo vozili, neki so klicali: živeči Slovenci.

Čujte, dragi čitatelji, na kakšen gnjusni način lovi Vrzoča ljudi v svoje mreže: v nedeljo jutraj je poslal tudi svojo ženo agitirat za konkordijo k Antonu Nabrgoju iz sv. Ivana in na jako zvit način mu reče: »Vi Toni moreste jet s tem cegelcom v korsa Stadion nutr v ešpozicion an gaspud vas kliče jen be rad šrajov z vami. Toni Nabrgoj bi bil rad zvedel, kdo j onti gosp. in kaj od njega želi, ali zastonj. Vrzoča ga le sili, naj gre in sicer za svoje dobro. — Kdo pa je oni gospod? Evò vami: oni gosp. je nekdanji Bokalič, danes Litrovič, apostelj Mauronerjev, ki ima svojo zakonsko ženo in otroke v nekem podstrešji v Kolonji, kder vsega potrebnega živeža stradaja, mej tem ko on z drugo vlačugo zapravlja na gnjusne načine židovski denar.

Ko je to nedeljo pevsko društvo Skala korakalo skozi sv. Ivan v narodnj obliki, oglaš se cikorjaška revica, neki Škamprle in reče: »Kam gieste, sej tam dol vas ne bojo teli jemet v kjatkih beješah? Skalaš mu pa zasoli: Narodne hlače so naše in smo doma pustili dolge, ki so tudi naše, ali ti revica moraš doma silne cediti, ki si razcapan, da pri svetli dnevu ne smeš pred ljudi, v ciko jo sicer greš ali po noči, ko je tema, da ti ljudi ne vidijo skozi strzane hlače. Ta prodana ovca je pred nekoliko dnevi pokazala v kavi nekemu delalcu kaštature konkordije, tasi jih oglada in zaničljivo vrže tja po blatu, drugi jih pobere. Škamprle pa priskoči rekoč: »Dej le moje bukve, ke jest jačši zrubim enga otjoka ko te bukve«. Srečni otroci!

Pred enim mesecem je Vrzoča s pomočjo Mičeta Jožepina zašrajbal svoje glavno več poštenih Svetolancev za svojo cikorjo in danes zori ta sad; v nedeljo 10. t. m. je prišel Vrzoča k gosp. Mandeljeu in mu rekel: »Ti Mandelje jemaš tudi voto jen gled dobro ke mi bomo votirali Mauronerja ne mi ga Nabrgoja«. Na to mu Mandelje odgovori: »Nej jeman otto ali šete, tebi nej nec mar od mojga glasa čem bet jest gospodar kokr ke morem bet sam za plačat moje franke, in ti dobro gled, ke kašen dan se bomo pogovorila de s čegavem ortuam si me ti zapisal v tvojo Cikorjo«. Magistratni asistent Pipan jih je tudi nekoliko ujel na zvit način za cikorjo in sicer nekaj Žavljarjev in Kurlota iz sv. Ivana, rekel jim je, da kdor ne bo v konkordijo zapisan, ne dobi nič, če tudi mu je toča vse potokla. Ko je hudič v blagosloveno vodo padel, morala ga je njegova mati z gnojnico polužiti in s parklji pokaditi, predno je smel v družbo, prav tako bodo morali se čistiti cikorjaši, predno bodo smeli v pošteno družbo in te volitve miné in druge pridejo in še jih ne pozabimo.

Še ljubeznjivi Bog ne dopusti solnceu, da pripeka ko je Cikorja zagotovila darovati slamnike onim, ki bodo volili Garibaldina.

Okoličani zmerni in cikorjaški zdaj

doli. In glej! v ročicah in na prsih zadiše, čujejo se radostni vzkihi: »On, te ljube, drage prve vijolice! in potem — no osénejo, v zavesti, da so spolnile svoje poslanstvo.

Kmalu za njimi po enakem potu zlezejo na dan snežnobe, čiste šmarjnice, za duhtečimi šmarjnicami pa na zemljo priplavajo kraljeve rože in ž njimi doba slavčeva, doba polne srečne ljubazni...

Kako cvetko, gospodičina, si izvolite? Navlašč pišem besedo »izvolite«, ker vam, da si še niste izvolila-izbrala. Se le, ko se v srčice vaše prikrade poradni amorček z vsvo svojo divjo družbo, jame se oko ozirati in roka stezati po kakem cvetu, ali bolj, po kakem simbolu. In prej nego veste, zaljubila ste se v ono ali to cvetko, kitite se v njo, ko se hočete srečati z ljubim, in vam je najkrasnejše darilce iz roke njegove; njen vonj spomina vas njegovih iskrenih besed — s kratka, to je vaša cvetka, po polnem vaši.

Vijolice? Vidite, njih cvet zeló ljubim, toda ne tacega, kakeršnega nahajamo tu v Ljubljani. To so uže natrgane, zložene v prirejene kitice, skrbno obrobene lik nastroženim listom in mej njimi nahajamo vselej nekoliko neuhiteh vijolic, samih figurantek brez življenja. — Taka kitica je podobna onim vijolicam, koje jaz poznam, ki so s pravo berolinsko modrino nashkane s zlatimi petérozobčastimi zvezdami na stropu v gotičnih kapelah.

Tam zvunaj imate je trgati, v nizkih krovinah, pokritih s prvimi, svežimi zelenimi peresci; ondi bi imela videti, kako mlo zmoravajo pol žolto-sivim listjem, ležečem tū še od minote zime, in pod vsem imela bi sta je trgati roka v roci z nekim, ki bi najbrž zaradi vašega očesa

ko nam je šiba božja prvo nado našega prideleka uničila, ko nam je pobila vinski trs, obrnimo se k Bogu, in prosimo ga, da nam obvaruje pridelek na zemlji, da nam dobro zarodi žito in turšica, da bomo imeli prihodnjo zimo vsaj moke za rumeni hleb, ker Bokalič et consortes ne bodo plačevali »dopjev« prihodnjo zimo in mej nami bode vladala stara konkordja in Mauronerjeva pojde rakom živžjat, predno dočaka leto in dan.

Sv. Križ dne 23. maja 1885. Križ ni več v Avstriji, tudi ne na Turškem, pač pa v Italiji, to pričajo dogodki, ki so se vršili dne 14. t. m. Izletel j ta dan k nam simpatični »Tržaški Sokola«. Sree nam je velelo sprejeti naše rojake častno, kakor se mora. Načrti so bili lepi, pristojni a bali smo se volka, kakor ponižno jagne in zastonj je bilo sprejeti drugače naše čvrste sokoliče, kakor — tako žalostno. Hlapi pa nam srce sijajna zmaga, da se je pokazalo magistratu, kaj smo vredni.

»Sokola« je dosegel v Križi mnogo; ljudstvo je navdušeno za svete pravice in se ne boji takšnih Cikorjeplincev, pri katerih se drugi nevarni trebniki mastijo in boje glasu slovenskega jezika. Cikorjeplincev naznanja rad, da ga ni doma, pošilja pa rad ogledube, kako se godi po svetu. Le skrivajte se, dokler vam ne zasije cikorjaško solnce. Na dan, če nas ljubite, če skrbite za našo blagost, in če vam je pri srci pošteni Križan, ki Vas danes sovraži...

»Sokola« je pustil za namestnike tri narodne gospode. Čast nam je zahvaljevati se presrečno vsem trem gospodom, da so se z nami tako bratsko seznanili, odkrili nam svoje želje ter zagotovili ostati nam v prihodnosti največji prijatelji.

Ko je odhajal »Sokola«, zakričal je miren mladenič Mina Žvab: »Naprejšantje«. Pravijo, da so ga žandarji za to aretirali ter gnali drugi dan v Trst, ker je, kakor pravijo, po nedolžnem tičal. Križani mislijo napraviti kamenito ploščo ter vzidati jo s tem le napisom: »Ko je dne 14. maja 1885. »Tržaški Sokola« obiskal sv. Križ, prepovedal je (gotovo prvi v Avstriji) magistratni komisar Kalsehek križanskim godcem gosti »cesarsko himno«, to v večer spomina. Spominjali se bodo naši srečnejši potomci časov, ko se je prepovedavalo to, kar je sam naš »Odrešenik« učil: Daj cesarju, kar je cesarjevega, Bogu kar je božjega.

Naš prečestiti župnik g. Ivan Grubiša prejel je pismo od nepoznanega neolikanca — ker brez podpisa. Odgovor temu Iškarkotu je dal prečestiti naš župnik v cerkvi na leci, ki se glasi tako le: »Bližajo se volitve, volite mož, ki je Vaše vere, ki štuje Vašega cesarja in ki umeje Vaš jezik! Jaz sem tudi Vaš brat in sin naše mile majke Slave...»

Primernejšega odgovora onemu umazancu ni bilo pričakovati, slepar bo sedaj vedel, da prečestitim gg. duhovnom izročjen je tudi ubogi narod.

Iz Doline 14. maja. — (Paznoterosti.) Zadel je nas velika nesreča. Vinski pridelek v vsej obširnej dolinskej občini je sodra, vmes toča, z vetrom popolnoma uničila. Les je tako poškodovan, da je tudi za prih. leto malo upanja. Ljudstvo je pobito in obupno.

V nedeljo po blagoslovu je imel g. prof. Kramar tu kmetijsko predavanje. Če tudi ljudstvo radi omenjene nesreče pobito in

vijolice še videl ne — a vi bi še le spoznala, kako krasna, sladka in kako mila je vijolica. Tu v belej Ljubljani bi zvedela, da vijolice prijetno duhte in da kitica velja 5 do 10 kr. Toda kje je poezija?

Kaj pa šmarjnice? Te nežne, elegantne lepoticke, kako krasno bi pristojale vašim črnošvilnim kitam. Ko bi je le umeli vrtarji naši okusno povezavati! Takó, da bi vsak vršiček imel več prožnosti, da bi se mogli beli zvonceki svobodno zibati ter razširjati ljubezno vonjavo. S tem pa še nečem trditi, da šmarjnice niso ali ne mogó biti znamenjem ljubezni, vsakdanja skušnja uči nas baš obratno. Toda gospodičina, privoščite jim jo, in dokler ne bodo našli cenjene le cvetke lepo v kitice povezavati, pustile je.

In tedaj smo prišli na končno k kroni pomladanskih cvetk — k razkošnej roži! Ta je krasna v popji, krasna v polnem cvetju, a ko se obeti, razpada v sto mehkih, nežnih perescih, kakor navlašč stvorjene v svrhe, da je vložimo meji pojedine liste v knjigi, nam najdražje. Pristopja najlepše za simbol ljubezni; ali to trnje — tola ne, ne bodem ponavljal tega, kar je pred menoj ponavljalo tisoče in tisoče ljudi in bode za mano, nadejem se, še nebrojnokrat ponavljano. V noveji pomladi torej, gospodičina, izvolite si rože, a predno vsehnejo; pomislite dobro, kake barve, kake vonjave, ali one blede rožnate malmaisonke z jagodovo vonjavo, ali one temne rujavkaste Idune s pikantno vonjavo ovočnih bonbonov, ali morebiti žolte? — Ne žolte pa uže ne, žolta barva znači ljubosumnost, vem; ali o tej nikedar ne premišlujte. Torej si rajše izvolite one bele rože z rožnatim srčicem — vsaj je poznate?

žalostno, udeležilo se je poduka vendar v obilnem številu. S prepričevalno besedo je g. Kramar podučil poslušalce, kako imajo zdaj s trto ravnati, da se saj les za prih. leto vdobi. Pojasnil žveplanje, omenil, kako sleparij je v žveplu zaslediti, priporočil, da bi se kmetije pred točo zavarovali in se bolj živinoreje poprijeli; nato je govoril g. prof. o rejli in krmenji živine. Ljudstvo ga je pazljivo poslušalo, o da bi se tudi po njegovih koristnih napotilih ravnalo! Po nasvetu g. Kramarja se tudi v Koperskem okraji ustanovi v kratkem kmetijska zadruha, na katero uže zdaj kmetovalce tega sodniškega okraja opozorujemo.

Delo na železnocestnej črti Trst-Hrpelje se v kratkem odpre. Vedar bo to majhen pripomoček unesrečenim ljudem.

Koncem junija bo v Kopru vradna okrajna učiteljska konferenca in v septembru tudi v Kopru deželna učiteljska konferenca. Želati je, da se učiteljstvo za te konference vsestransko dobro pripravi, da si tako kaj zdatnega priborijo za večji šolski razvoj in napredek tu v tužnej Istri, kakor tudi za potrebni priboljšek samemu sebi. — Zatorej na delo!

Iz komenskega županstva 18. maja. (Audiat et altera pars.) V predzadnji številki nekakega izrodka trž. listov je nekdo po pobalinsko napadal in sramotil nekatere veljavne, zaslužne in veleštovane tukajšnje može.

To perfidno in nesramno početje je nek dopisnik v »Soči« z dopisom »iz Komne« pobijal ter obsojal žalostno in smešno ulogo, katero igrajo nekateri komenski »nebodijhtreba«.

Vsled tega opravičenega dopisa, ali odgovora na podlo izzivanje v »bedastem listu«, bil je razjeren »generalštab« v »Hauptkvartirju« tukajšnih matadorjev in tamkej v neke temnici se je bobnalo »al arm« in čulo se je povelje: »Alle Mann an Borda. In glejte, k mali je bilo vse po koncu »in viribus unitis« skovali so pravi dopis v zadnji št. »Edinosti«.

Mi smo prijatelji miru ter sovražimo preprič, kajti zadosti je bilo uže prepira v komenskej občini, preveč pogubnega protivja smo uže dočakali, zadnji čas bi bil, da bi zavladal blagodejni mir, a tukaj imamo nekatere neiztrpljive ljudi, ki brez prepira živeti ne morejo. Tako so zopet provocirali preprič, priobčevaje neke uganke. Mi tedaj vprašamo: Kdo provocira? Kdo daje povod preprirom? Odgovor na to: Znana, obče znana — »klapa«.

Ker ne mine mesec, da bi omenjena »klapa« mirovala ter tu pa tam tega ali pa onega, hodila ustno ali pismeno po časopisih napadala, kar se to uže več let zaporedoma pojavlja, zato, in prav zato, ne moremo si kaj, da ne bi odgovorili nečemu nečemu domišljivosti zlobnega dopisnika.

Dopisnik sramoti tukajšnjega g. Dominika Gasparija, obče štovanega posestnika. Mej drugim pravi, da sta njegov mlin in kovačnica le njemu v korist, in v škodo drugim domačim kovačem. To je res lepo! A povejte nam, dopisnik, kdo je uže kedaj slišal, da bi kedo hotel delovati v svojo pogubo, v svojo škodo? Mi menimo, da vsak trgovec, ali obrtnik gleda na svoj dobiček. Ako je g. G. napravil mlin in kovačnico, storil je to gotovo le z namenom, da bi se pomogel, t. j. storil je v svoj dobiček, a s tem j tudi Kraševcem osobito Komencem veliko pomagal in jim je velik dobitnik. Prej so

In ko, draga moja, dobite prvence vseh teh treh cvetk, ne one, koje umetno gojé po cvetličnikih pod steklenimi prikrivi in v zakurjenih prostorih, nego le-té, ki so veselo razcvitale, bojno kile pod toplim pomladanskim solncem, sredi probujajoče in bujne prirode, tedaj pa se spomnite besed našega Gregorčiča v pesmi »Pozabljenim«:

»Ko misli vsakodó na svoje,
Koga, koga pa arce moje
Spomina se tačas?
Vas, zabljeni grobovi...»

spominajte se teh, ki so se trpko trudili, narod naš tlačeni pripeljati v duševno pomlad. Imamo jih mnogo, — poznate je dobro. Njihove gomile omite so sedaj z sneženo vodo in pomladanskim dežkom ter izgledajo tako otožno, tako opuščene. Na te grobe torej, pod kojimi počivajo pesniška srca slavčeva, jekleni značaji v boji za lepšo bodočnost narodovo osivelih móž, opleteni s trnjo krono, in veliki broj družih zaslužnih rodoljubov, tja nesite in položite prvence pomladnih cvetk ter naj jim oznanijo, da zopet nova pomlad začneja cvesti po slovenskih pokrajinah in da se gorkoti umiče mrazni mehek veter pihlja čez planine. Povedo naj jim te cvetke, da mi zavardi dišečih teh ljubek vsakdanjih ne zabimo dragocenih pesniških cvetk, koje so nam oni zapustili, in da ne zabimo biti jim večno hvaležni. In ko položite na gomile te šmarjnice, vijolice in rože, bode to še najkrasnejša trobojnica, poetičnejša zahvala pesnikom, najnežnejše priznanje in zahvala, koje more podariti mala ročica in plemenito mišljenje slovenskega dekleta. Verjemite, gospodičina, to smo jim dolžni! Ant. Sušnik.

Kraševci nosili in vozili žito v Dornberg, Pikel itd., tamkaj so po cele dneve prebili, a sedaj dojdejo v bližnji Komen z malhor, žakljem na hrstu, ali z vozom polnega žita ter so k mali postreženi. Maj tem, ko mlinarji meljejo, idejo vozniki v krčme, ali štacune in puste tu in tam krčmarjem in drugim lepe novce. Ako bi ne bilo mlina, ne bi tega bilo. Gotovo je tedaj mlin Kraševcem dobrot. In če zaradi tega drugi mlinarji, kakor v Dornbergu in drugod, trpe, kdo more kaj za to? Ali ni Ritter v Gorici milijonar in vender ima v Stračičah mlin, v Podgori tvornico? Ali naj ga drugi mlinarji za to sovražijo? In ako ga sovražijo, a vender pomislite, koliko družin od njega živi? Ovak je pri g. G., le razmerje je drugačno, vse v manjem okviru. Zato pa ni treba, da se g. dopisnik nad tem spotikuje, naj pomisli, da konkurenca je bila in bo, dokler bo svet stal. Ali ni to res? No, zakaj pa zida g. S. hčo, kder baje menda misli odpreti gostilno, prav nasproti g. županove krčme. Ali ne misli tudi on buje na konkurenco? Roko na prsa gosp. dopisnik, in povejte: je li to ni istina? Pa naj še povem, da g. G. nikoga ne sili, da mora pri njem mleti žito, kajti dobra reč se sama ponuja.

Da so se obdelale pustinje i spremene v vinograde, je tudi g. G. zaslug. Ako mu je to kedo nasvetoval, ali ne, to je vsejedno. Svet brez dela, brez izvršenja je prazen, ničev. Pri izkopavanju pustinj je delalo več delavcev (dninarjev), kateri so si tamkej zaslužili lepe novce, ker pa delo še dandanes ni povsem dokončano, delavci tu pa tam še delajo, ter si služijo za vsakdanji kruh.

Res je, da je g. G. večkrat vozil iz občinskega vodnjaka (kala) vodo za mlin, pa zato ni občina nič trpela. In zakaj se mu to javno očita, ko je vender največ pripomogel v to, da se je kal sezidal? Ako bi on za časa suše ne vozil vode iz obč. vodnjaka, tudi bi ubogo ljudstvo ne dobilo moke in morali bi hoditi daljno pot v Dornberg. To je gotovo, da bi gosp. G. vsled tega tudi sam trpel, a vender je s tem bilo vsem pomagano.

Glede cerkvenih darov g. G., naj bode g. dopisnik uverjen, da je g. G. več storil za cerkev, nego kdo drugi in gotovo več nego g. dopisnik.

Da daje g. G. »Bratnemu društvu« sobo z lučjo in diščenjem za 72 fr. letne najemščine, to je istina. Kdo bi pa dal sobo zastop? Prav iz tega je razvidno, da je gosp. G. Slovencem prijazen, kajti »Irredentari« bi še za denar stanovanja ne dali.

Pri g. G. se je v dan sv. Jurja v vinogradu delalo. Prašamo: kdo mu more to zabraniti, celo očitati, ali celo šteti v zlo? Ali je sv. Jurij morda razglašen bil kot zapovedan praznik, kakor so drugi cerkveni prazniki? Da se onega dne tu in tam ne dela, to je le navada, bolj rečeno: razvada, kajti ljudstvo naj ob delavnih delih in naj si kruha služi; za pohajkovanje niso časi zlati. In zakaj so delavci delali? Zakaj niso zapustili vinograda? Kdo more delavca k delu siliti, ako noče prostovoljno delati? Ali ni delavec morda delal, da bi po svoje moči pomagal družinski bedi, ki se vedno bolj oglašja iz delavskih krogov? Čemu bo onega dne lačen pohajkoval brez »bora« v žepu, mej tem, ko si lahko prisluži za polento. Ali je ljudemilo pobijati tako početje? Pomislite ali si delavec s prostim dnevom kaj pridobi? Zakaj pa drugi kovači itd. na sv. Jurja dan (sejem) največ delajo? Njih pa dopisnik ne napada?

Ako dopisnik uže toliko gleda na posvečenje praznikov, zakaj pa molči, da je vsako leto na praznik sv. R. Telesa — semenj, ponavljam semenj. Tam ima g. dopisnik priliko dobro besedo ziniti. Ako bi pa g. dopisnik hotel, da bi oni delavci na sv. Jurja dan praznovali, naj bi jim on, ker ima baje velik »žakelj«, toliko doplačal, kolikor zgubi delavec onega dne.

Glede kruha, kojega je g. G. v minulemu letu pri vojaških vajah prodajal, no, to je vse, kar morete, dopisnik, g. G. očitati, to je pa le »dika« v jajcu. Sicer dobro bi bilo, ako bi dopisnik pred svojim pragom pometal, kajti smet takoj tamkaj ne manjka. Kdo je oni »norec«, ki bi delal v svojo zruho? Ako nekateri nesrečeži, ki so v komenskem »žabjaku« zap ti, pri g. G. delajo, je to g. G. le na čest, kajti čast takemu možu, ki daje zaprtim možem vsled dovoljenja c. k. okraj. sodnije zaslužek, da si doma družino preživijo. Ako je to g. G. v dobiček kedo mu more to šteti v greh? Sicer ni g. G. prvi in zadnji ki tako dela, imeli smo in še imamo mnogo takih.

No, sedaj sem pokazal, kako stvari stojel. V resnici, dopisnik je dogodke zavijal ter javil v škodo g. G., a v istini niso taki, pač resnica je: »da dober človek dobro vidi, a hudobni le hudobno«.

Sedaj vidijo gg. čitatelji, da mi ne iščem prepira, in da smo bili izzivani. In kdo bi se ne branil videč, da se resnici in pravici s pestjo v obraz bije? Dopisnik žalivega, a ne šaljivega, naj tedaj uzrok prepira zapiše na svojo adresu.

*) Oni nesrečni delavci so g. G. sami za delo prositi. Pis

Imamo tukaj zagrizlece, ki prepir izvijajo makar iz trte. Svoj značaj kažejo s tem, da se pajdašijo z onimi, s katerimi so se bili še nekdaj v laseh. Pa kaj njim to, ki so si v smešnih sodnijskih tožbah pritisnoli pečat prepirljivosti na nagrbneno čelo? Ali nemirneži v svoji zaslepelosti ne vidijo in čutijo, da sami sebi podpisujejo sramotno spridčevalo? Naj bi uže bil konec prepiru in črtu! Da se to zgodi, to je moja in vem da vsakega pravega rodoljuba najsrčnejša želja, kajti skod se od takega ravnanja z gujusom ne odvrne, ta nema ali srca, ali nema možgan (Vilhar) ali pa obojega ne, pravi naš pesnik S. Gregorčič. S tem smo dokončali.

Tudi Komenčan.

Iz Klanca, 16. maja 1885. — Dne 12. t. m. zjutraj nam so bili tako nemili oblaki, da so nam večinoma uničili na vinski pridelek, vsula se sodra, podobna srednji toči, trajala dobre pol ure ter skoraj popolnoma uničila vse upanje na trto. — Trtne mladice vesle cunji podobne. Ubogi kmet, kako hitro ti je bilo iz srca otrgano upanje, katero si stavil na prihodnost. Sesto leto je uže, da ni sadje, rekel bi, nič rodilo, letos pa se je sadonosno drevje zgodaj jako lepo v cvetji pokazalo — ali nemila ura je tudi to oklestila. Kako bode ubogi kmetovalec davek plačeval, družino hranil, oblačil in sam živel!

Domače in razne vesti.

Odlikovanja. V priznanje zaslug pri stavbi tržaške luke je cesar podelil vrhovnim nadzornikom južne železnice, Böhmches in Hainisch, viteški križec Fran Josipovega reda, inženirju južne železnice Krause zlati križec za zasluge s krono in železniškemu ogledil Moraiti srebrni križec za zasluge.

Imenovanja. Pristav okrajnega sode v Trzinu Karol Dejak je bil imenovan za pristava pri deželnem sodu v Trstu, in pristav okrajnega sode v Matavunu Henrik Diminich za pristava pri okrožnem sodu v Gorici.

Vabilo volilnega odbora za III. okraj okolice. V ponedeljek 2. binokostni praznik bode volilni shod, oziroma volilnega odbora seja III. okraja: Sv. Ivan, Kolonja in Škorkolja, v dvorani gostilne obrtniškega društva na Vrdeli točno ob 5. uri popoldan. Naj se potrdijo priti vsi izvoljeni možje in drugi narodnjaki, ker se bode obravnavalo o volitvi kandidata za državni in mestno-deželni zbor.

Pri sv. Ivanu 21. maja 1885. Predsedništvo volilnega odbora.

Volilno gibanje v Trstu. Associazione politica je na danes sklicala volilce prvega razreda, da se dogovore zastran volitve enega državnega poslanca. To društvo je izdalo tudi na volilce proglas, v katerem naglašava varstvo italijanske in spoštovanje drugih narodnosti, kako pa ono spoštuje druge narodnosti, to jasno kaže njegov proglas, ki je izdan le v italijanskem jeziku.

Tržaški mestni svet je imel 20. t. m. enajsto letošnjo sejo. Po predtanjani zapisnika zadnje seje je župan ukazal prebrati od gosp. Nabergoja in tovarišev podani predlog, naj se z ozirom na veliko škodo, katero je dne 9. t. m. povzročila škoda v okolici, dovolj poškodovanim 10.000 gld. podpore. Župan je izjavil, da postavi ta zadostno podpirani predlog na dnevni red prihodnje seje; sicer pa je on uže namenil sestaviti poseben odbor v ta namen, da bo skupno z občinskim svetom skrbel za pomoč. Gosp. Nabergoj se je županu zahvalil in izrekul upanje, da bo občinski svet dobrohotno ta namen podpiral. S tem je Nabergoj Cikoriji račun prekrizal. Cikorje vodja g. Mauroner, ki obča okoličanom zlate gradove, in je tudi mestni svetovalec, ni se domislil, da je okoličanom toča pobila.

Potem je prišla na vrsto prošnja inženirja gosp. Turka, naj mu mestni svet dovoli napravo velike z vsem komfortom oskrbene kopeli pri sv. Andreju (campo Marzio). To prošnjo podpirata mestni stavbeni urad in mestno starešinstvo in izročila se je potem stavbeni komisiji v poročilo. Potem se je rešilo še več računskih poročil in volilo nekoliko udov v razne odseke.

Sior Poldo razpošilja svojim vernim Cikorijcem neko vabilo: »La S. V. è caltamente pregata d'interverire Domenica 24. Maggio alle ore 12. m. ad una adunanza di elettori nella Sala della Società di Minerva (Via del Pesce N. 2) gentilmente concessa, per trattare argomento d'interesse cittadino. — Per il comitato promotore Leopoldo Mauroner. — To vabilo, katero sklicuje »Signorie« od Cikorije v zbor na binokostno nedeljo, da bodo proslili po vsej potrebi Sv. Duha za razsvitljenje, to vabilo je došlo tudi nam po čudnem naključju. — Mi bi torej tudi imeli pravico udeležiti se shoda; a ker mi in z nami vsi drugi verni mestni Slovenci in okoličani visoki praznik posvečimo cerkvi in družini, kakor je to kristijanom spodobno, zato se ne udeležimo Poldovega shoda; pač pa pošljemo tija

svojega »judas«, kateri bo celó predloge stavil, da ga gosp. Poldo še spozna ne. — Ta nam boje tudi poročal o shodu in Sior Poldo naj bode gotov, da bomo o shodu Cikorije zvesto poročili.

Izgledujte se nad Čiči! V Buzetu je prišlo, kakor znano, nad 1200 prvotnih volilcev, da izvolijo 24 volilnih mož. Volitev se je začela v ponedeljek in trajala do večeraj, petka torej polnih 5 dni. Ti ubogi ljudje, mej katerimi je tudi mnogo takozvanih Čičev, ki v Trst vozijo oglje, 5 dni se niso ganoli z mesta, v Buzetu niti niso dobili jedi in žene in otroci so jim nosili po 5 do 6 in več ur daleč živež, spali so na ulici, ali vsi so komaj čakali zmage, katero so večeraj tudi dočakali in sicer so sijajno zmagali naši ljudje. Te dni je prišel v Buzet dr. Mrak podpredsednik Ital. pol. društva Istrskega. Prišel je tudi v volilni lokal, ali možje od volilne komisije so ga zapodili iz lokala, na ulici je pa ljudstvo nanj s prstom kazalo ter mu vse preroklo. V naglici je pete odnesel. Ljudstvo se je mej seboj navduševalo in v enomer kričalo: Zmagati, ali umreti. To nam kaže nepokvarjen, za svoje pravice navdušen narod. Živeli Buzetki volilci! Okoličani, ne dajte se osramotiti od teh priprostilih, dobrih kmetov!

Avstrijsko-ogerski Lloyd je imel 20. t. m. svoj redni letni glavni zbor. Letni račun je jako sijajen, ker dobiček znaša 2.638.374 gld. in če se od tega odpiše porabnina za parnike in druge potrebnosti, ostane še vedno čistega dobička 1.133.536 gld. Poročilo obča lepo prihodnost, vshodnje indijska črta se v tem letu podaljša do Shungaja in Japana; za zboljšanje mašin, parnikov po novejši sistemi se je postavilo v letošnji proračun 100.000 gld. V upravni svet sta bila izvoljena nova ude baron Bruck in pl. Dimmer, ker sta v zadnjem letu umrla ude baron Karol Rittmeier in vitež Bordini.

Železnica Hrpelje-Trst. Politika komisija za ogled železniške proge Trst-Hrpelje in za razvlastitev zemljišč, čez katera bo železnica držala, snide se 8. junija ob polu desetih v Hrpelji.

Tržaške novosti:

C. k. eskvadra. Večeraj so se zakotvile v Mujskem zalivu oklopnjace: »Prin Evgen«, »Lissas«, »Kaiser Max«, »Habsburg« in »Ferdinand Max«, kasneje prispela je ladja za torpede »Lussin«.

Ogenj je bil v hiši št. 4, ulice dell'Olmo I. nadstropje, pri nekudovi Ani C. Ogenj je napravil škodo za 20 for. pogorelo je nekaj obleke in hišne opreme, pogasili so ogenj domači predno so ognjegašci došli. Ljudje varujte ognja.

Policijsko. Nekdo ki je imel posebno željo j-sti sir, šel je v prodajalnico Ivana F. na starl mitnici št. 2 ter si ga prisvojil lep kos v vrednosti 1 f. 60, po nepoštenem potu. — Odvedli so 27letnega težaka Vekoslava G. iz Trsta doma, v ulici Conti št. 316, v zapor ker je svojo 70letno mater prepeval. Neusmiljeni, hudobni sin! — Nek neznan potepuh je ukral z malega samotež vozička kos platna vrednega 6 f. Našli so skrito pod jednim kamenom. — 37letni Ivan T., težak iz Trsta, je bil prijet ker je ukral par čevljev, vrednih okolo 2 f. — 7 domačih zajčkov je nekdo ukral gospoj W., v ulici dell'Istituto št. 318. Kaj se vse tatom ne prileže.

Državnozborske volitve na Kranjskem. Centralni volilni odbor za Kranjsko je izdal proglas, v katerem gorko priporoča vse dosedanje poslance, le za Ljubljano namesti Grassellija-grofa Hohenwartha, ker je prvi z drugimi važnimi opravili preobložen, da ne more spolnjevati dolžnosti državnega poslanca. S tem priporočilom se tudi mi ujemamo, kakor smo uže zadnjič izrekli.

Iz Rojana nam piše rodoljub: Kar je manjkalo agitacije od strani debelo-trebušnega in vetrnjaškega Primožiča, toliko pa dodene še naš Andrej, ki mu pravijo »Dolgi«, sedajni kapovila. Bil je te dni pri nekem zidarji, ki si je do sedaj pošteno v svojem trudu služil kruh, ter ga napeljeval naj se vpiše v »Cikorjo«, rekoč: »kaj bi vam slabo dela karta od 10 for.« No, ta mož se mu ni dal preslepti in ga je zavrnol, da neče Judežovega denarja. Prav vam je »dolgi Andreja«, vi, ki ste na ljubo Italijanom izdali svoj rod, ki delujete za potujenje našega naroda, ki se pajlašite z našim ljutim sovražnikom, ter hodite roko v roko z kukavico Boninom, da delate italijanski most iz Trsta v Rojan. Ali vas ni sram, ali vas ne oblije rudečica, ko se spomnite svojega roda, svojih domačih, koje prodajate. Ostanite pri svojem kopitu in pustite naše ljudi v miru, ker to vam bode še lahko v škodo, ko boste morali sesti zopet na trinogati stol, ker magistratova slava ne bode večna in ž njo zgine tudi vaša. Zapomnite si to dobro, in hvaležni bodite, ako boste smeli mej svojimi ljudmi bivati in dobivati zaslužek za vsakdanji kruhek od njih. Z vso agitacijo prenehajte, ker grdo je od vas, da napeljavate vodo na mlin »Garibaldinca Pol-deta«. Naš poslanec je bil in bode zopet naš Janez, makari če vam polne žepe kart po deset dajo. Z nami ne računite. Vi ste volk v ovčjej koži. Ako hočete še več zvedeti, pa vprašajte rojanskega de-

pisnika, ta vam pove, kako vas ljubi magistrat, kako pa mi. Okoličani metlo v roko, pa pometite iz svoje hiše take smeti, kakor so Primožič Andreja »dolgi« in Jure Bonin, ker la ta se jim more iz srca privoščiti, drugo ne.

Iz Lonjera nam poroča zanesljiv možak, da se je tam Cikoriji prodal nek Mešnjak. Možje, odprite slepemu oči, da bode zopet videl beli dan, ker sedaj je zašel v grozno temo italijansko. Izobčite take ljudi iz svoje srede in ne imejte jih za svoje prijatelje. Naj si idejo iskat prijateljstvo v blaženo Italijo, kder raste »mizerija« in ubožstvo. Prav Cikorjašev je še tam treba, ker brez njih propade Italija, hajd na pot tja, ker željno vas čakajo.

Iz Slovenskih goric na Štajerskem se nam piše: Te dni je umrl najstarejši mož naše župnije, imel je okoli 100 let; pač reuka starost — 29. maja je pogorelo Kresonjevo posestvo pri sv. Duhu, na Starej gori. Letos nas obiskujejo zelo gosti požari, kaj je tem požarjem uzrok? — Toča je 1. maja pobila del ljutomerskih goric in še dalje po nekih straneh, k. t. v. vse uničene. Kaj utegne še le poleti prtil Pomagaj nam Bog reši nas nadlog!

Kolera. V deželi Valenciji na Špan-skem je z nova vstala kolera.

Trst je slovanski: Edvard Hartmann je priobčil v časniku »Gegenwart«, ki iznaja v Berlinu, članek, v katerem se nahajajo te la besede: Naravna luka južno-zapadnih slovanskih dežel je Trst, ki ni nemško, ne italijansko, ampak slovansko mesto in bode vedno čistejše slovansko v državi Habsburžanov.

Vreme i nesreče. Vreme je bilo zadnje tako, da je po mnogih deželah povzročilo veliko škode i tudi drugih nesreč; na Primorskem je v več krajih pobila toča, na Švicarskem je padel sneg in vzel saije, na Dunaji je bila 15. t. m. taka uima, da je 4 ljudi usmrtila. — 16. t. m. je trčil parnik »Messina«, ki je bil na potu iz sredozemskega morja v Hamburg, z London-skim parnikom »Numidaunda«. Prvi se je potopil in utonilo je 10 oseb, druge so oteli.

Ruske železnice v Aziji. Ruske zahvalinske železnice se v kratkem zelo zdaljšajo. Od sedanje skrajne postaje se proga potegne skozi Askabada na poti v Saraks do Kaške, in od tod v Mrv in do Burdali-ka na desnem bregu reke Amu — Darja, od kodar drži cesta v Bokharo — Vsa proga je 965 vrst dolga, namreč od Kisil Arvata do Askabada 200, od Askabada do Kaške 345, od tod do Mrva 180, in od tod do Burdalika 240 vrst. Proga bo v zvezi z glavnimi povodnimi in karavanskimi poti in z sosednjimi deželami Perzije. Stavbeni troški so proračunani na 20 milijonov rubljev. General Anenkov, ki je izvršil železnico od Mihajlovskaje na hvalinskem morji do Kisil — Arvata, vodil bo stavbena dela, gradil pa jo bodo vojaki, kakor je to navada na Ruskem, da je manj troškov. Ta železnica ima velik trgovinski, pa tudi strateški pomen. Razpor mej Anglijo in Rusijo je nato podjetje zelo vplilva.

Listnica uredništva.

G. Tropinar. Morda prihodnjič, ker smo morali tudi mnogo drugih starejših dopisov odložiti. *Mnogim drugim dopisnikom.* Prosimo potrpenja; imamo premalo prostora, da bi mogli vsem precej ustreči.

Gosp. M. B. v G. Res so ga miši pojedle, ker ga mi nismo prejeli. One miši marsikak dopis pojedle. G. dop. z Goriskega: Nočemo rušiti narodne discipline, akoprem se v marsičem z Vami ujemamo. Maščevanja za grdo ravnanje z našim urednikom pa ne poznamo. Čas je uže mnogo opravičil, pa opraviči še več.

Gosp. D. G. v K. Vašega poslanca nismo tiskali, ker ne gre, da bi se Vi z »J.« praskali. Preveč čustli. —

Volilcem z Opčin. Vse vaše reklamacije so uže rešene in jih doli nek g. J. Gergič, ud volilnega odbora za V. okraj. — Do tega, prosimo, obrnite se, in ako so Vam odbili Vašo zahtevo, pošljite dotično rešitev precej nam, da rekuriramo. Enako naj storé tudi drugi, katerim se enako godi. — Le spati ne!

Tržno poročilo.

Kava — sopes v jako dobrem obratu, ker so došla poročila iz Amerike da so tam cene postale više. Prodalo se je te dni 1200 vreč kave Rio po f. 44 do 58, 2000 vreč Santos po f. 37.50 do 57.

Sladkor — živahna kupčija in so cene zadnje dni močno poskočile. — Prodalo so je te dni 2000 metr. stotov sladkorja v kosih po f. 24 do 27.

Sadje — cene trdne, a nespremenjene. **Olje** — kupčija se sopes vzdiguje. Namizno velja f. 65 do 90, jedilno f. 42 do 48, bombažno angleško f. 31, ameriškansko for. 36.

Petrolje — nespremenjeno stanje, cena skoro stalna na f. 960 do 970.

Domači pridelki in žito — cene se sopes pomikajo nazaj in je kupčija jako mlahova.

Les — dobro obratjan.

Seno — dobro konj-ko f. 1.30 do 1.50, volcvske do f. 1.70.

Borsno poročilo.

Stanje borse jako nedoločeno; sicer pa se ni bati nazadovanja kurzov.

Dunajska Bors

dne 22. maja.

Enotni drž. dolg v bankovcih	82 gld 20 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	82 • 70 •
Zlata renta	107 • 50 •
5% avst. renta	98 • 10 •
Delnice narodne banke	859 • — •
Kreditne delnice	286 • 60 •
London 10 lir sterlin	124 • 80 •
Napoleon	— • — •
C. kr. cekini	9 • 87 1/2 •
100 državnih mark	5 • 86 •

Naj se bode vedno previdnim. Vsi oni ki imajo gosto krv, iz katere se napravijo izpahi na koži, ter jim sili kri v prsi in glavo, hemoroide it. d. naj nikar ne zamudijo po čistilni kuri za spomlad, katere stane le nekoliko novcev na dan, in ki vzdrži telo čvrsto in zdravo. Vzeti je treba v ta namen apoteker R. Brandtove kroglice, ki se dobe po vseh lekarnah po 70 novcev škatljica.

VELIKA ZALOGA!

rumenega in visokorudečega vina in sicer novo od leta 1884. po 8 do 10 golt. Hektoliter, proti pošiljavi posode pri

A. Cvenkel-u v Sevnici (Lichtenwald).

Agencija za posredovanje u službah i kod stanovanja

E. GEROMINI-JA

priskrbuje službe svake vrste u Avstriji i inozemstvu. Kupuje i prodava kuće, po najugodnijim pogodbami. Piazza Ponterosso br. 2. I. kat.

ROLL-VERSCHÜSSE Vollkommen aus Stahlblech geräuschlos E.S. ROSENTHAL & ERBEN, WIEN.

1884.

razstava v Kalkuti (diploma s kolajno).

VLAHOV

lek odobren po c. kr. vladi, priporočen od zdravniških strokovnjakov, patentovan od ameriških drž. zmerjenih. Dosežni uspeh: vsakršna nerazpoložnost, neprebavljivost, kolika, gljivice, krvavica, (hemoroidi), povračljive mrzlice, vodenica, pranita, lenost, slabost, čiščenje krvi. Čisti polagoma in okrepuje zdravje. — Z vsako staklenico vred dobi se tudi navod, kako se ima rabiti lek.

NB. Pozor proti ponarejenju.

NB. Pozor proti ponarejenju.

Pozor proti ponarejenju! Da bi dobivanje leka olajšal zalaga ž njim izdelovatelj vse kavane, mrodljivice, sladčarije in likerije v glavnih mestih po celotni avstriji. 43-48 Tvorilca: Romano Vlahov v Šibeniku. Glavna zaloga v Trstu ulica S. Lazzaro št. 1

Hiša

se da v najem za poletno stanovanje z šestimi lepimi sobami, lausko leto novo narejena v prav lepem kraju pod Stolom na Gorenjskem pol ure od Lesca oddaljena. Natančno se izve pri Janezu Čopu v Mostah p. Lesce.

Brez te varstvene znamke, postavljen zavarovane, ima se to zdravilo smatrati kot ponarejeno.

(Varstvena znamka)

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču,

je odlično najboljša zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žilnih, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo »cvetu zoper trganje po dr. Maliču«

s sravnem stoječim znamenjem; 1 stekl. 50 kr.

Planinski želiščni sirup kranjski, izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr. Koristno, nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in sirupi. 18-20

Pomuhljevo (Dorsch) jetrno olje, najboljša vrsta, izborno zoper bramore, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne otekline 1 stekl. 60 kr.

Anaterska ustna voda,

najboljša za ohranjanje zob ter zobnega mesa in takoj odpravi smradljivo sapo iz ust. 1 steklenica 40 kr.

Kristalinske kroglice, c. kr. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisočkrat sijano osvedočile pri zabavanju človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah 4 21 kr; jeden zavo s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavo.

Naročila iz dežele izveš se takoj v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. Trnkózy-ja

na mestnem trgu v Ljubljani.

Čudovite kapljice Sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodelna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo

nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdnovratne želodčne bolezni. Prav izvrstno vstrežajo zoper hemoroide, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mlečnih nadležnostih, zoper beli tok, božjast, zoper scropok ter čisti pokvarjeno kri. Oni ne preganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo. (8)

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu; za naročbo in pošiljavo pa edino v lekarni Cristofolletti v Gorici, v Trstu v lekarni E. Zanetti in G. B. Rovis, G. B. Faraboschi in M. Ravasini. Ena steklenica stane 30 novcev.

Varovati se je pokvarjenih posnetkov, a katerimi se zavoli želje po dobičku tu pa tam ljudstvo goljufa, da si nimajo nobene moči in vrednosti.

C. k. priv. tovarna L. Tedesko & C.

DUNAJ.

Tovarna v Požunu V Trstu Corso 709-2.

VELIKANSKA ZALOGA

popolnoma izdelanih oblek za gospode in spalnih sukenj, obleke za dečke in majhne otroke, plašče in obleke za deklice in otroke v najelegantnej in najnovejši modi.

Odlikovan na vseh svetovnih razstavah radi velike elegancije, solidnega dela in posebnosti nizke cene svojih izdelkov.

Vsa obleka je po najnovejši modi upravn za to izdelana iz najmoderneje robe, kakor pri vsem tem jako cene, akoravno fine in izvenredno fine vrste, vedno v vseh velikostih na razpolaganje, po čudno nizkej 12-24 stalnej tovariški ceni

Filiala pri Al. Eisenstädter

v TRSTU

Corso št. 709-2.

Tovarna v Prosnicah

ŽELODČNE BOLEZNI

je mogoče HITRO in POPOLNOMA ozdraviti

JERUZALEMSKEM BALZAMU

edini in nedosegljivi želodčni pijaci.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lahko, posebno dandenes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne enake leke.

Večina raznih kapljic, izlečkov itd., katere se občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič drugega, nego škodljiva zmes.

Edini Jeruzalemski balzam si je zagotovil valed svoje priproste sestave, odlično oživiljajoče in želodčne žive hitro krepčalne moči pravico prednosti nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravili, kar dokazuje tudi se vsakim dnevom več prasanje po njemu. Ta balzam bogat na delajočih snovih kineške robarbare, katere korenika je poznana zaradi njene ugodnega upliva na prebavljenje ni čiščenje, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti neješčnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnemu trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane 30 novcev.

GLAVNA ZALOGA v LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Zaloga: v Trstu v lekarni G. B. Rovis, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tomjnu v lekarni E. Palisca.

Riunione adriatica di Sicurtà

v Trstu

Zavaruje proti požarom, provozu po suhem, rekah in morju, proti toči, na življenje v vsih kombinacijah

Glavnica in reserva društva dne 31. decembra 1883

Glavnica društva	gld. 3,300,000—
Reservni fond ou dobičkov	536,622-02
Posebna reserva dobičkov od zavarovanja na življenje	150,000—
Reservni fond za pokritje premikanja vrednostih efektov	161,500—
Premijna reserva vseh oddelkov	7,342,780-36
Reserva za škode	267,601—

V portfelju:

Premije, ki se imajo potirjati v prihodnjih letih

 16,954,118-57 || Skupni znesek vseh škod plačanih od l. 1888 do 1883 gld. | 114,949,847 01 |
| Urad ravnateljstva | 19-24 |
| Via Valdirivo, št. 2 (v lastnej hiši) | |

Čudo v industriji.

Le 4 for. 50 nvč izvrstna brnska in rajhenberška volnena roba za popolno

OBLEKO GOSPODOM

v spomladnem in letnem času.

Robe je za suknjo, telovnik in hlače popolnoma zadosti tudi za največega gospoda. Te obleke so v najnovejših in najlepših modernih barvah postavimo: sive, rujave, modre, drapirane, črne, melirane, križaste, karirane in naškropljene. Vsaka obleka stane

samo 4 fr. 50 kr.

Denar takoj vrnem, ako se roba ne dopade. Uzori se ne morejo pošiljati. Naročila iz dežele se po poštnem povzetju izvršijo.

Pri vsem tem je pa še za prodati okolo 2000 komadov 5 vatlov dolgih in 2 1/2 vatla širokih najlnejših pravih potnih plačdov po fr. 3-50.

Naslov: Exportwaarenhaus „zur Austria“, Dunaj, Oberdöbling, Mariengasse št. 31-E. (v lastnej hiši).

ANT. PLESCOVICH
vbralec in popravilavec orgelj, glasovirov in armonijev.
Popravilavec mehanike vsakovrstnih muzikalnih instrumentov.
TRST,
Via Nuova št. 20, II. nadstropje.

Piccoli-jeva
želodečna esenca
lekarni Piccoli-ja „pri angelu“ na Dunajski cesti v Ljubljani ozdravlja kakor je razvidno iz zahvalnih pisem in zdravniških spričeval

bolezni v želodcu in trebuhu, bolenje, krč, želodečno in premenjavno mrzlico, zabasanje, hemoroide, zlatenco, migrene, itd. in je najboljši pripomoček zoper gliste pri otrocih. Steklenica 10 kr. Kdor je vzame več, dobi primeren odpust.

Blagorodni gospod Piccoli v Ljubljani.

Vaša želodečna esenca je jedino zdravilo, ki mi pomaga pri moji bolezni v želodcu. Vsakokrat kadar jo rabim, čutim olajšanje in zboljšanje.

Josip Sordat, župnik, Kamrje, pošta Črniče.

Tukaj velja izrek: „Čast zaslužku.“ Vaša

želodečna esenca, katero smo jaz in mnogo drugih bolnikov rabili v bolezni, je prav čudovite moči, posebno pri želodečnih boleznih.

A. Lupetina, župnik, Kršan na Primorskem.

Podpisani potrjuje, da ima želodečna esenca ljubljanskega lekarničarja Piccoli-ja hitre in prečudne zdravilne moči. Z njo ozdravilo je mnogo ljudi moje in sosedne župnije; komaj preteče dan, da ne bi kdo prišel k meni, ki me prosi za jedno steklenico želodečne esence, kojih imam vedno nekoliko pripravljenih.

A. Wlassish, župnik-kan. Plominj, Primorsko.

Antirrhoeumon najboljša zdravilo proti prehlajenju, kostobolji, brompti delavnih čutnic, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Steklenica 40 kr.

Pastilje santoninske; (kolesci zoper gliste)

izkušeno zdravilo zoper gliste škatljica 10 kr.

100 koščkov 60 kr. 1000 koščkov 5 gld.

Salolne pastile proti prehlajenju najboljši

pripomoček proti davici (difteritis), pljučnim, pranim in vratnim bolečinam, zoper kašelj in hripavost. škatljica 20 kr.

Želiščni prani sirup. Ta iz zdravilnih želišč

izdelani sirup se rabi z najboljšim uspehom proti vsem pranim in pljučnim boleznim, zasliženju, kašlju, hripavosti, dušljivemu kašlju itd. Odraščeni naj vzamejo 3 do 4 žlice vsaki dan, otroci ša toliko žlic. Steklenica 36 kr.

Ta navedena, kakor vsa druga zdravila se zmiraj frišna dobe v lekarni

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

LJUBLJANA, Dunajska cesta.

Naročila izvršujejo se s prvo pošto proti povzetju zneska.

Zaloga v Trstu so v lekarnah pl. Leutenburg, Foraboschi, Prendini, Ravasini in Zanetti ter v vseh boljših lekarnah Istre in Primorske. 28-30

Čujte in strmite!

12.500 komadov ženskih

VELIKIH RUT,

popolnoma, tudi za največje ženske v vseh modernih barvah, sive, rujave, črne, rudeče, bele, škotske, turške itd. je na razpolaganje radi preselitve Komad po 1 fr. po poštnem povzetju. Dobi se to pri agenturi za rute

«zur Austria»

DUNAJ, Oberdöbling Mariengasse št. 31-E

Komoditeta in ekonomija

zadnja novost.

Pečati z avtomatičnim aparatom so dobro rabljivi zaradi natančnosti in hitrosti, s katero se more tiskati z njimi in zaradi trajnosti, ali vendar še preveč stanejo. Pečati na roko so bolj ekonomični, ali trebajo preveč postranskih priprav.

Elegantni avtomatični pečat „Merkur“

kakor je tukaj naslikan pa ima vse prednosti avtomatičnih pečatov, a zaradi priprave konstrukcije in lahkote stane le fr. 3-50.

Novi pečat MERKUR z avtomatičnim barvilom dobi se le v

64-20

odlikovanem grafičnem zavodu

H. FREISINGER-JA

Lloydova palača ulica „Mercato vecchio“ 4

V TRSTU.